

NOT DEFTERİ**6. Ünite: ENERJİ DÖNÜŞÜMLERİ ve ÇEVRE BİLİMİ****1. Bölüm: Besin Zinciri ve Enerji Akışı****Canlılar “beslenme şekillerine göre”:**

- 1-) Üretici,
- 2-) Tüketici,
- 3-) Ayrıştırıcı.

Üretici Nedir?

- ☑ Güneş ışığını kullanarak fotosentez ile kendi besinini üretir

Üretici canlılar:

- ★ Yeşil bitkiler,
- ★ Bazı bakteriler,
- ★ Öglena,
- ★ Mavi yeşil algler,
- ★ Su yosunları,
- ★ Plaktonlar.

Tüketici Nedir?

- ☑ Besini, diğer canlılardan alır.

Tüketici canlılar üç çeşittir:

- 1-) **Otçul** (Birincil Tüketici)
At, koyun, ceylan ...
- 2-) **Etçil** (İkincil Tüketici)
Kartal, aslan, yılan, köpek ...
- 3-) **Hepçil** (Üçüncül Tüketici)
(Hem Etçil Hem Otçul)

Ayrıştırıcı Nedir?

- ☑ Ölü canlı ve atığından beslenir.
- ★ Ölü canlını toprağa karıştırır.

Ayrıştırıcı canlılar:

- ★ Mantarlar ve Bazı bakteriler.

Besin Zinciri Nedir?

- ☑ Canlıların enerjiyi, birbirlerinden karşılımasıyla oluşan sıralamadır
- ★ İlk basamakta “üretici” olur.
- ★ Diğer basamaklar ise tüketicilerden oluşur.
- ★ Ayrıştırıcılar her basamakta olur.

- ★ Bir canlının azalması/artması, zinciri etkiler ve dengeyi bozar.

Örnek:

Ot → Çekirge → Kertenkele → Baykuş
Yukarıdaki besin zincirinde bulunan kertenkele sayısının azalması sonucu:

- ★ baykuş → azalır,
- ★ çekirge → artar,
- ★ ot/üretici → azalır.

Besin Ağı Nedir?

- ☑ İç içe geçmiş besin zincirleridir.
- ★ Bir canlı, birden fazla besin zincirinde bulunabilir.

Ekoloji Piramidi Nedir?

- ☑ Canlıların birbirlerine aktardığı madde ve enerjiyi gösteren üst üste konmuş basamaklardır.
- ★ İlk basamakta daima üretici olur.
- ★ Yukarıya çıktıkça
→ aktarılan enerji,
→ canlı/birey sayısı,
→ canlıların toplam kütlesi (biyokütle)
azalır.
- ★ Yukarıya çıktıkça
→ enerji kaybı,
→ zehirli madde birikimi (biyolojik birikim),
→ vücut büyüklüğü
artar.
- ★ Piramidinin en üstünde, nesli tükenme tehlikesinde olan canlılar bulunur.
- ★ Ayrıştırıcılar, piramidinin her basamağında bulunur.
- ★ Güneş, temel enerji kaynağıdır.

